

KLAMOFFKA

GLOBÁLNÍ OBČAN

Velký průvodce studiem v zahraničí
Tipy a recenze do sychravých dnů

PODZIM 2025

OBSAH ČASOPISU

- 4 **ÚVODNÍ SLOVO**
- 6 **GLOBÁLNÍ OBČAN**
- 7-10 Rozhovor s Karolínou Šolcovou
- 11-13 Kam na vysokou po Evropě
- 14-15 Za studiem do USA
- 16-17 Výměnný pobyt v Německu
- 18 Zkušenost Kamerunky ve Francii
- 19 Jak na jazyky
- 20-22 Češi ve světě, svět v Česku
- 23-24 Úvaha o chování v cizině
- ŽIVOT ŠKOLY**
- 25-26 Reportáž ze soutěže Max&Franz
- 27 Rozhovor s Miroslavou Janovovou
- VOLNÝ ČAS**
- 28-29 Recenze na film
- 30-31 Podzimní čtení
- 32-33 Tipy na kavárny
- 34 Recept

Vážení čtenáři,

vítáme vás u dalšího čísla našeho očekávaného školního časopisu. Tentokrát se zaměříme na téma „Globální občan“. Toto téma rozebereme z různých aspektů.

Máme pro vás například rozhovor s odbornicí přes stipendia Karolínou Šolcovou. Detailně nám přiblíží různé možnosti pobytu v zahraničí. Vysvětlí, jak takový pobyt v zahraničí vypadá, co to obnáší, a hlavně jak to člověka v životě posune či rozvine. Dále nám v článku o zkušenostech v zahraničí poví Jakub Klíma, jaké pro něj bylo studovat v USA. Vrhne se i na státy nám bližší, v dalším článku probereme studium v Německu. Zkusíme porovnat rozdíly mezi českým stylem vyučováním a tím německým, který je v mnoha ohledech víc striktní než ten náš. Potom trochu odbočíme do Francie za kamerunskou studentkou. Můžete se ponořit do úvahy nad správným chováním v cizině, jestli adekvátně jednáme a respektujeme zahraniční kultury.

Vezmeme vás taky za kulturou, třeba v reportáži z vyhlásování finalistů literární soutěže Max&Franz. Zpříjemníme vám podzim, ukážeme vám, jaká jídla si o tomto chladném a barevném čase připravit, co číst, na co se kouknout, kam si zajít na horký nápoj. Dostanete také možnost lépe poznat vybraného člena učitelského sboru, konkrétně profesorku Janovovou.

Tak na co ještě čekáte?! Neváhejte a pusťte se do čtení. Přejeme vám pohodově strávené chvíle.

A kdyby vám něco chybělo nebo jste měli tip, o čem máme napsat příště, sem s nimi. Budeme se těšit.

**Za redakci,
Richard Žaloudek**

TIRÁŽ

VYDÁVÁ

GYMNÁZIUM MEZINÁRODNÍCH A VEŘEJNÝCH VZTAHŮ

REDAKCE

MAGDALENA BEZNOSKOVÁ, TEREZA KRASŇANOVÁ, JULIE MATYASKO, ANNA MIŘÁCKÁ,
DANIELA OETTEROVÁ, SOFIE PERGLOVÁ, BÁRA ŠEDIVCOVÁ, KRISTÝNA TERBROVÁ,
RICHARD ŽALOUDEK

LAYOUT, DESIGN, GRAFIKA

VERONIKA KŘIVÁNKOVÁ

SUPERVIZE, KOREKTURY, EDITACE

KRISTÝNA TIETZ BERNARDOVÁ,
KATJA WUNDERLIN,
KATEŘINA SURMANOVÁ

@KLAMOFFKA

Cíle školy GMVV pro rok 2025/2026

Na daný školní rok si GMVV stanovilo několik oblastí, jimiž chce protkat vzdělávací a společenský kontext gymnázia. Jsou to globální občan, zdravý občan, kreativní občan, digitální občan a odpovědný občan. V magazínu Klamoffka se jim budeme věnovat postupně, v jednotlivých číslech.

GLOBÁLNÍ OBČAN

V dnešním globalizovaném světě je důležité, aby byl každý občan dostatečně připraven na výzvy, které s sebou globalizace přináší. Česká republika je svým postavením jednou z křižovatek Evropy a svým způsobem i celého světa. Je tedy nezbytné, aby se studenti naučili žít ve světě bez ohledu na místo, kulturu či klimatické podmínky.

To obnáší:

- zdůrazňovat význam geopolitických souvislostí pro pochopení současného světa,
- vytvářet příležitosti k uvědomění si významu České republiky v kontextu světových dějin a tím upevňovat vztah k národní hrdosti,
- zavádět anglický jazyk jako druhý komunikační jazyk školy,
- zvyšovat komunikační dovednosti druhých cizích jazyků (německý, španělský, francouzský) a tím zvyšovat sebevědomí v jejich užívání.

V ZAHRANIČÍ ČLOVĚK VNITŘNĚ VYROSTE

Švédsko, Amerika, Kanada, Německo, Japonsko. Celý svět se otevírá a nabízí, aby student část svých školních let – nebo klidně celou dobu – strávil právě u nich. Karolína Šolcová zařizuje stipendia do zámoří a už řadu let pomáhá mladým zájemcům s tím, aby jejich studium a kariéra vedly tam, kam si to přejí a kde se to k nim hodí. V každém případě taková zkušenost prospěje. „Získáte větší samostatnost, sebevědomí a větší psychickou odolnost,“ říká v rozhovoru pro magazín Klamoffka.

Karolína Šolcová

Absolventka Přírodovědecké fakulty UK s mezinárodní zkušeností. Dlouhodobě propojuje svět vzdělávání, kariérního a studijního poradenství, transferu technologií a aplikovaného výzkumu. Osm let byla členkou vedení Asociace vysokoškolských poradců. Je certifikovaným poradenským pracovníkem a technologickým skautem. Od roku 2001 úzce spolupracuje s Rakouskou veřejnoprávní televizí a rozhlasem (ORF). V roce 2005 založila poradenský portál careermarket.cz, který propojuje studenty, absolventy a zaměstnavatele. Vedla a koordinovala řadu evropských projektů zaměřených na rozvoj talentů. V letech 2008–2021 působila na Matematicko-fyzikální fakultě UK, kde vybudovala Kariérní poradenské centrum. Od roku 2021 spolupracuje s agenturou Rising Stars International, která pomáhá studentům získávat stipendia na střední a vysoké školy v USA a Kanadě. V roce 2022 se stala exkluzivní zástupkyní Grammarly pro Českou a Slovenskou republiku.

Co obnáší příprava středoškolského studenta na zahraniční pobyt nebo stáž? Administrativně, jazykově, psychicky, finančně...

Nejdůležitější je chuť a odvaha studentů zkusit něco nového — a podpora doma. Zahraniční pobyt není jen o školních znalostech, ale hlavně o rozvoji osobnosti. Naši studenti se vracejí sebevědomější, samostatnější a psychicky odolnější. Zjistí, že dokážou mnohem víc, než si myslí. Naše agentura pracuje se soukromými školami v USA a Kanadě, kde lze získat stipendia až 80 procent nákladů na školné, ubytování i stravu. Rodinám tak hodně ulevíme.

Jak si vybrat zemi, školu nebo program správně – podle čeho je dobré se rozhodovat?

Připomněla jste mi knížku Vyber (ne)správně. Ta se sice týká spíše toho, jakou si vybrat práci a směr studia, ale může být vodítkem i zde. Avšak zpět. Pomůže vám zodpovědět si několik základních otázek: Co je hlavní cíl? Jazyk, sport, nový obor, mezinárodní prostředí? Chci veřejnou nebo soukromou školu? Internát nebo hostovská rodina? Jak dlouho zůstanu v zahraničí? Semestr, rok... nebo celé dokončení studia venku? Jaké jsou životní náklady a bezpečnost v zemi? Nabízí škola mé aktivity, kroužky, sport? Uzná mi moje domovská česká škola studium po návratu? Mám šanci získat stipendium? Zvládnou to? Jak se budu cítit v novém prostředí?

Mohu dát příklad třeba od nás. Středoškolák Petr hrál v předmaturitním ročníku velmi dobře basketbal a jeho snem je hrát univerzitní basket v USA. Rozhodl se proto pro radiální změnu. Našli jsme mu high school, kde nastoupil do posledního ročníku, škola mu uznala celé dosavadní vzdělání a v květnu 2026 dostane high school diploma prestižní školy. Hraje poctivě a po dvou měsících už mu přišla nabídka na hostování na college kempu, kde by mohl po střední škole studovat. Proto se už na listopad zapsal na SAT test, test srovnávacích dovedností amerických středoškoláků, aby jeho vyhlídky na budoucí stipendium byly co nejlepší.

Je proto dobré zkusit si odpovědět na všechny otázky, klidně si vše sepište. Zkuste si zjistit i reference, zeptat se lidí, co v zahraničí byli.

Které země jsou mezi českými středoškoláky nejžádanější? A naopak, existují destinace, které jsou opomíjené, ale doporučila byste je?

Nejsou žádná veřejně dostupná data o oblíbenosti středoškolských pobytů, ale můžeme se podívat na některé známé obecné trendy. Podle Domu zahraniční spolupráce má zájem o studium či práci v zahraničí 77 procent mladých lidí ve věku 15 až 19 let. Jde ale o data z průzkumu z roku 2021.

Cíle v EU, jako je Německo, Španělsko, Francie, Holandsko, bývají oblíbené kvůli relativní blízkosti, menšímu šoku z kulturní adaptace a možnosti využít program Erasmus+. Dánsko, Finsko, Švédsko nabízí vysokou úroveň vzdělání, běžnou výuku v angličtině. Třeba do Švédska často jezdí studenti, kteří se věnují závodně florbale a orientačnímu běhu, protože školy mají tímto směrem nastavené i školní programy. Portugalsko, Irsko, Velká Británie jsou méně časté, ale o to unikátnější. Z Asie je oblíbené Japonsko a Jižní Korea. A to nejen kvůli K-popu a manze :). Latinská Amerika nabízí možnost kombinace vzdálené kultury a jazyka. Prostě čím méně obvyklá destinace, tím větší přínos, ale také velmi často větší nároky na studenta. Zejména z pohledu osobní adaptace a jazyka.

My pracujeme s Kanadou a USA, kde studenti prvně naráží na mnoho pravidel a třeba i dress code, ale adaptace nastane rychle a pak z pobytu hodně těží.

PŘÍPRAVA PŘED STUDIEM V CIZINĚ

Administrativa

Musí se vyřídit přihláška do zvoleného programu či školy a doprovodné dokumenty, jako jsou vysvědčení, doporučení, zdravotní pojištění. Je třeba si ujasnit ubytování: bude to hostitelská rodina či kolej? Je třeba zajistit dopravu. U neevropských zemí často i vízum.

S vlastní školou je třeba zkoordinovat, které předměty budou uznané a které musíte dotáhnout a v jakém režimu.

Jazyk

Měli byste mít alespoň relativní znalost jazyka země, kam jedete. Zároveň si předem zjistíte, zda váš vzdělávací program bude v angličtině či jiném jazyce.

Psychika

Počítejte s tím, že se budete adaptovat na novou kulturu, nové zvyky, nové spolužáky. A to může být náročné i emočně.

Finance

Je možné, že vás čeká úhrada části školného. Úhrada dopravy. Zdravotní a cestovní pojištění. Kapesné. Je dobré mít i finanční rezervu pro nenadálé situace.

Jaké typy stipendií nebo finančních podpor jsou pro středoškoláky dostupné – a co musí student splňovat, aby měl reálnou šanci stipendium získat?

Možností je velmi mnoho. Výměnné pobyty, mezistátní dohody, rodinné nadace, dílčí granty na dopravu či pojištění. Agentury jako my pomáhají ke stipendiím. Při výběru uchazečů se posuzuje jazyková úroveň, schopnost vysvětlit svou motivaci k odjezdu, osobnost zájemce.

U výměnných programů se navíc hodnotí, zda bude studenty dobrým „ambasadorem“ své domovské školy či státu. Důležitá je i finanční podpora.

Zvažte termíny, pružnost, kvalitu spolupráce, komunikaci s agenturou, se kterou chcete odjet.

U nás posuzujeme studium, sport, motivaci a rodinnou situaci dohromady. Na střední školu je reálná podpora až 80 procent, na vysokou až sto. Pracujeme hodně otevřeně, vždy studentovi už na začátku procesu řekneme, jak velké stipendium by bylo na základě jeho profilu dosažitelné..

Liší se příprava a průběh pobytu středoškoláků oproti vysokoškolákům? Jsou požadavky, stipendia nebo nároky univerzit výrazně jiné?

U středoškoláků se klade větší důraz na osobnost, adaptaci, požadavky rodiny.

U vysokoškoláků se zaměřujeme na studijní obory, akademické ambice, větší nezávislost, možnost stáží, sportovní uplatnění.

Středoškolákům se poskytuje obecně větší asistence z pohledu organizace a požadavky na získání stipendia nejsou tak vysoké. Stačí základní portfolio, někdy test z angličtiny, ujasněné požadavky na ubytování. Více řešíme věk, zralost a bezpečí prostředí. Stipendia velmi často nepokrývají celý pobyt. Pokud se student účastní výměnného programu, pak může získat podporu na celou dobu.

Pokud zájemce usiluje o vysokou školu, pak ho bude možná čekat náročnější jazykový test či test srovnávacích dovedností. Jakmile je student už přijatý, otvírá se mu větší možnost spolufinancování prostřednictvím různých lokálních grantů. My můžeme pomoci jak k přijetí na univerzitu či college, tak s přestupem během či po bakalářském studiu.

Co studentům taková zkušenost, třeba půl rok nebo rok na zahraniční škole, přináší do života a další kariéry?

Pobyt v cizí zemi dramaticky zvyšuje jazykové dovednosti, zcela přirozeně, ve škole i mimo. Studium v mezinárodním nebo jiném kulturním prostředí učí empatii, adaptaci, komunikaci s lidmi z různých prostředí. Získáte větší samostatnost, sebevědomí a větší psychickou odolnost. Mezinárodní prostředí a kontakty vám vydrží velmi často celý život. Získáte atraktivní položku do svého životopisu jako doklad flexibility a adaptace. Ujasníte si více životní priority a budoucí směr, kam se vydat.

Z pozice maminky, která má nyní v USA své nejmladší dítě, je fajn vidět i to, že po srážce s novou kulturou si moje dcera více uvědomuje rozdíly u nás a tam. Hodně vnitřně vyrostla a pochopila, že není možné jít hlavou proti zdi. Změny nejdou lusknutím prstu. Jsme zvědaví, zda se rozhodne vrátit či pokračovat na high school.

Máte z praxe konkrétní příběh studenta nebo studentky, kterému zahraniční studijní pobyt výrazně změnil směr života nebo kariéry?

Napadla mě jako první Marie Hájek Salomonová. Vystudovala neurovědy na Nottingham University ve Velké Británii. Zajímala ji problematika duševních onemocnění v mladém věku. Společně se svou kamarádkou chtěly bořit mýty o duševním zdraví a zvýšit míru informovanosti na takovou úroveň, jako to viděla v zahraničí. V roce 2015 založila Newypuštění duši, neziskovou organizaci s velkou prestiží.

Můžu i osobně: můj vlastní pobyt na univerzitě v německém Freiburgu mi ukázal, že vědecká kariéra není pro mě. Naopak jsem se chtěla zaměřit na média a propagaci vědy. Od vědy jsem se dostala k žurnalistice, přes Český rozhlas do ORF, kde působím 25 let. Téměř dva roky v USA mi pomohly k výrazně lepší angličtině, novým kontaktům. Prošla jsem řadou mezinárodních projektů. Když moje dcera začala mluvit o studiu v zahraničí, potkala jsem se s Rising Stars International. Věnuji se aktivně sportu, tudíž se mi tak protnul další osobní cesty. Díky pobytu v zahraničí jsem se naučila nebát se nových cest a důvěřovat, že si dokážu poradit kdekoli na světě.

KDE SI NAJÍT INFORMACE, KDO POMŮŽE?

a) Rising Stars International Zprostředkovává víza typu F1, ty platí delší dobu. Víza pro výměnné programy typu J1 jsou časově omezená a podmíněná návratem do země původu)

b) Dům zahraniční spolupráce Poskytuje informace o výměnných pobytech, stipendiích a programech pro SŠ a VŠ. Najdete zde například Bavorskou agenturu Bayhost.

c) Podívejte se na stránky různých zahraničních ambasad. Najdete letní školy, nadace, programy kulturních výměn. Zkuste program Flex pod USA nebo Rok ve Francii pod Francouzským Institutem.

d) Některé další organizace:

AFS International: studijní a výměnné programy
ATEP: program WorkandTravel, stipendia na SŠ a VŠ

Education First: jazykové kurzy v zahraničí

Study Care: VS, SŠ a jazykové pobyty

Bakala Foundation: stipendia do zahraničí

Kellner Family Foundation: univerzitní stipendia

Assist Scholars (zahraniční organizace)

CIEE (zahraniční organizace)

Kdybyste dnes byla studentka a měla možnost odjet kamkoli, kam by to bylo?

Určitě bych jela do země s krásnou přírodou. Kanada a Nový Zéland. Angličtina, kultura, trekking. Asi bych chtěla školu, která mi umožní sport a mimoškolní projekty. Pokud Evropa, pak bych zvažovala Švédsko nebo Finsko. Třeba i proto, že dodnes závodím v orientačním běhu, a ještě v dětství jsem se seznámila s Jenny z Karlskrony, dodnes jsme v kontaktu.

Kateřina Surmanová

STUDIUM V EVROPĚ – KAM VYRAZIT ZA VYSOKOŠKOLSKÝM VZDĚLÁNÍM

Evropa nabízí pestrou škálu možností pro vysokoškolské studium – od prestižních univerzit ve Velké Británii a Německu po inovativní školy v severských zemích či kulturně pestré univerzity v Itálii a Španělsku. Každý rok tu studují stovky tisíc mladých lidí z celého světa, kteří sem přijíždějí pro kvalitní vzdělání, jedinečnou mezinárodní zkušenost a osobní růst. Podívej se na přehled deseti nejzajímavějších evropských zemí, kam se dá vyrazit za vzděláním.

VELKÁ BRITÁNIE

Prestižní školy: University of Oxford, University of Cambridge, Imperial College London, London School of Economics

Stipendia / financování: britské univerzity nabízejí stipendia pro zahraniční studenty, například prestižní Chevening Scholarship primárně zaměřené na magisterské studium. Pomáhají pokrýt část nebo celé školné, někdy i ubytování.

Na co si dát pozor: země už není v EU – je potřeba studentské vízum a školné je vyšší než pro domácí studenty.

Co to obnáší: přihlášky přes portál UCAS, jazykový test (např. IELTS-mezinárodní jazykové testy z angličtiny), doložení financí a doklad o přijetí ke studiu.

Zajímavosti: Oxford a Cambridge mají dohromady více než 800letou tradici a mezi absolventy patří Isaac Newton, Stephen Hawking, Emma Watson či král Karel III.

Přes 20 % všech studentů ve Velké Británii tvoří mezinárodní studenti.

NĚMECKO

Prestižní školy: Technische Universität München, LMU München, Heidelberg University, Humboldt-Universität zu Berlin

Stipendia / financování: většina veřejných škol nevybírá školné, studenti hradí jen menší poplatek, který pokrývá např. MHD. K tomu lze získat stipendium DAAD, které přispívá na životní náklady.

Na co si dát pozor: zahraniční studenti musí mít prokazané finanční prostředky (tzv. blokovaný účet) – přibližně 11 208 € na rok.

Co to obnáší: doložení ukončené střední školy, jazykový test (němčina nebo angličtina), v některých případech TestAS-test který prověří tvoji logiku, matematiku a znalosti z oboru, aby univerzita viděla, že jsi připraven na studium.

Zajímavosti: V Německu studuje přes 430 000 zahraničních studentů, což je jedna z nejvyšších hodnot v Evropě.

Německo má jednu z nejvyšších zaměstnaností absolventů v EU – až 94 % absolventů si najde práci do 6 měsíců po studiu.

FRANCIE

Prestižní školy: Université PSL, Sorbonne Université, École Polytechnique

Stipendia / financování: program Eiffel Excellence Scholarship nebo nabídky přes Campus France pomáhají studentům se školným i náklady na bydlení.

Na co si dát pozor: proces přihlášek bývá delší, znalost francouzštiny je často nutností, i když existují i anglické programy.

Co to obnáší: přihláška přes Campus France, doložení znalosti jazyka (DELFDALF-jazykové testy z francouzštiny nebo IELTS) a potvrzení o finančním zajištění.

Zajímavosti: Francie je čtvrtá nejpopulárnější destinace pro zahraniční studenty na světě.

Přes 15 % studentů ve Francii pochází ze zahraničí.

ITÁLIE

Prestížní školy: Università di Bologna, Sapienza Roma, Politecnico di Milano, Scuola Normale Superiore Pisa

Stipendia / financování: regionální stipendia („borse di studio“) pomáhají pokrýt školné i životní náklady, často podle příjmu rodiny.

Na co si dát pozor: postup se liší podle regionu, často je nutné přeložit dokumenty a doložit finanční situaci.

Co to obnáší: registrace přes portál University, doložení vzdělání, někdy přijímací zkoušky.

Zajímavosti: Bologna je nejstarší univerzita v Evropě (z roku 1088). Studovali zde např. Dante Alighieri, Umberto Eco, Enrico Fermi.

FINSKO

Prestížní školy: University of Helsinki, Aalto University, University of Turku, Tampere University

Stipendia / financování: univerzity nabízejí Finland Scholarships nebo vlastní stipendia, která mohou pokrýt celé školné i část nákladů na život.

Na co si dát pozor: pro studenty z EU je studium zdarma, ale životní náklady jsou poměrně vysoké.

Co to obnáší: přihlášky přes Studyinfo.fi, test z angličtiny (IELTS nebo TOEFL) a doklad o financích.

Zajímavosti: Finsko má nejvyšší míru spokojenosti studentů v Evropě (podle StudyPortals). Přes 12 % studentů tvoří cizinci.

NIZOZEMSKO

Prestížní školy: University of Amsterdam, Delft University of Technology, Leiden University, Erasmus University Rotterdam

Stipendia / financování: program NL Scholarship nabízí příspěvky na školné pro studenty mimo EEA, obvykle okolo 5 tisíc €. Některé univerzity nabízí stipendia nebo finanční pomoc pro studenty z EU.

Na co si dát pozor: školné pro studenty z EU se pohybuje okolo 2 530 € ročně, pro mimoevropské studenty bývá několikanásobně vyšší.

Co to obnáší: přihlášky přes univerzitní portály, doložení maturity, jazykového testu (IELTS/TOEFL) a motivačního dopisu.

Zajímavosti: Nizozemsko je druhým největším poskytovatelem anglických programů v Evropě (po Spojeném království).

Studuje zde přes 120 000 zahraničních studentů (cca 15–20 % všech studentů).

ŠVÉDSKO

Prestížní školy: Karolinska Institutet, Uppsala University, Lund University, KTH Royal Institute of Technology

Stipendia / financování: studenti z EU neplatí školné. Studenti mimo EU mohou žádat o Swedish Institute Scholarship, které pokrývá školné i životní náklady.

Na co si dát pozor: životní náklady ve Švédsku jsou vyšší, hlavně ubytování, ale kvalita studia i životní úroveň tomu odpovídají.

Co to obnáší: přihláška přes UniversityAdmissions.se, doložení vzdělání a znalosti angličtiny.

Zajímavosti: Karolinska Institutet uděluje Nobelovu cenu za fyziologii a lékařství.

Přibližně 10 % studentů tvoří cizinci.

ŠPANĚLSKO

Prestížní školy: Universidad de Barcelona, Universidad Complutense de Madrid, Universitat Pompeu Fabra

Stipendia / financování: vládní programy MAEC-AECID a univerzitní stipendia univerzit mohou přispět na školné či ubytování.

Na co si dát pozor: většina bakalářských programů je ve španělštině, anglické obory se týkají hlavně magistra.

Co to obnáší: uznání maturitního vysvědčení, jazykový test, přihlášení přes univerzitu nebo přes web SEPIE.

Zajímavosti: Španělsko láká přes 200 000 mezinárodních studentů ročně.

Španělsko je také největší příjemce programu Erasmus v Evropě – ročně sem přijede více než 70 000 Erasmus studentů.

ŠVÝCARSKO

Prestížní školy: ETH Zürich, EPFL Lausanne, University of Zurich, University of Geneva

Stipendia / financování: švýcarská vláda nabízí Swiss Government Excellence Scholarships hlavně pro magisterské a doktorské studenty.

Na co si dát pozor: životní náklady jsou velmi vysoké, stejně tak i konkurence při přijímačkách.

Co to obnáší: uznání diplomu, znalost jazyka (němčina, francouzština, italština nebo angličtina) a výborné studijní výsledky.

Zajímavosti: ETH Zürich má absolventy jako Albert Einstein či Ursula von der Leyen.

EPFL je známá svým inovačním kampusem a úzkou spoluprací s firmami jako Nestlé, Logitech či Rolex.

DÁNSKO

Prestížní školy: University of Copenhagen, Aarhus University, Technical University of Denmark (DTU), Copenhagen Business School

Stipendia / financování: pro studenty z EU je studium zdarma. Studenti mimo EU mohou žádat o Danish Government Scholarships, které pokrývá školné i část nákladů na život.

Na co si dát pozor: život v Dánsku je dražší, hlavně ubytování a strava.

Co to obnáší: přihlášky přes portál optagelse.dk, doložení maturity, jazykový test (angličtina na úrovni B2-C1) a doklad o přijetí.

Zajímavosti: Dánsko klade důraz na projektové a týmové vzdělávání („Problem-based learning“). Absolventi často končí v globálních firmách jako LEGO, Maersk, Novo Nordisk.

TIPY PRO STUDENTY

- Začni se žádostí alespoň 6 měsíců předem.
- Sleduj jazykové požadavky (B2 – C1 angličtina, případně místní jazyk).
- Využij národní stipendijní agentury – DAAD, Campus France, Swedish Institute, Study in Finland.
- Nezapomeň na překlady a ověření dokumentů (apostila).
- Počítej nejen se školným, ale i s výdaji na ubytování, pojištění a stravu.

Tereza Krasňanová

V AMERICE JSEM ZAŽIL OPRAVDOVÉHO TÝMOVÉHO DUCHA

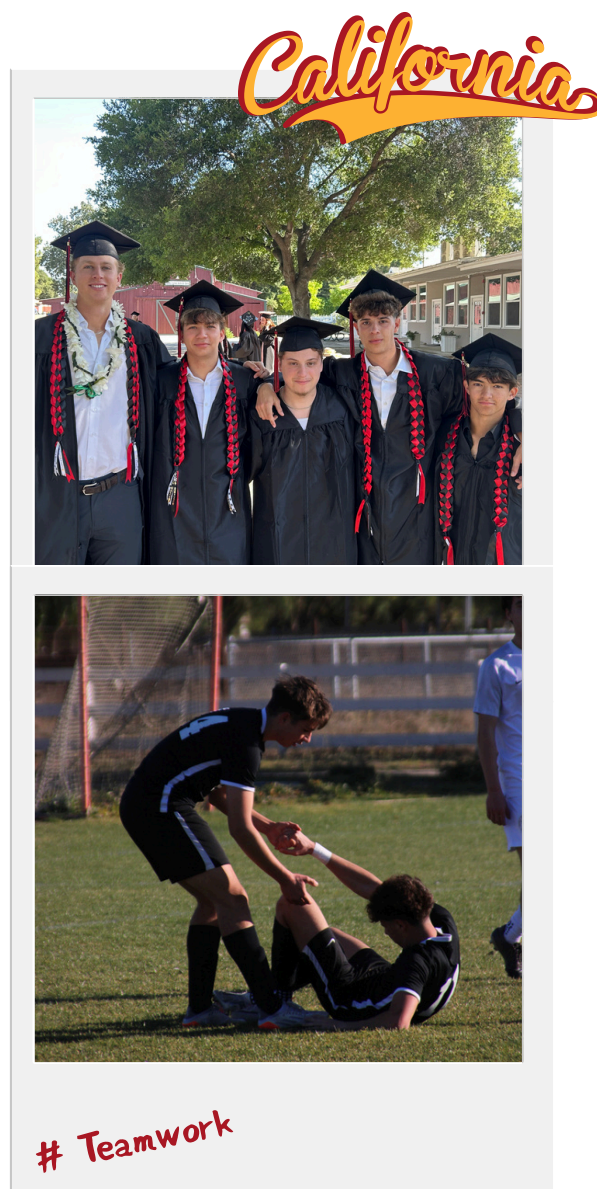
K ročnímu pobytu v Americe jsem se dostal prakticky náhodou. Vůbec jsem neplánoval studovat na střední škole v zahraničí a tu, kde jsem pobyl v maturitním ročníku, konkrétně **Dunn School v Kalifornii**, jsem poprvé navštívil minulý rok o letních prázdninách.

Strávil jsem tam měsíc na letním kempu, kde jsem se seznámil s některými učiteli, a právě jeden z nich za mnou jednoho rána přišel, zda bych nechtěl na Dunn School studovat. Nejdříve jsem myslel, že je to vtip, a tak jsem to podal i rodičům. Během pár dní jsem ale měl domluvený přijímací pohovor a škola začala komunikovat i s rodiči. To už jsem poznal, že je to vážné a opravdu by se to mohlo stát.

Když jsem přijel z kempu domů, musel jsem napsat pár esejů na různé otázky z přijímacího dotazníku, a pak už jsem jen čekal. Stále jsem tomu úplně nevěřil a myslel jsem, že to dělám jen na zkoušku, jelikož bylo hodně pozdě na to, aby se řešilo přijetí na blížící se školní rok. Bylo 25. srpna, to už mimochodem ve škole v USA začala výuka, když jsem se dozvěděl, že mě přijali. Nemožné se stalo skutečností a já do dvou týdnů seděl v letadle do Kalifornie.

Tím, že jsem studium v zahraničí neplánoval dlouho dopředu a skoro jsem ani nečekal, že by to mohlo vyjít, bylo pro mě prvních pár týdnů trošku náročných. Ani jsem tu zprávu pořádně nevstřebal, a byl jsem pryč. Poprvé na delší dobu sám daleko od domova, kamarádů a lidí, které znám. V hlavě se mi ale neustále opakovala myšlenka, že takováto šance, za kterou vděčím především svým rodičům, už se nikdy v životě nemusí naskytnout. Že, když už to štěstí mám a dostal jsem takovou nabídku, musím ji využít naplno. A přesně to jsem udělal.

Dunn School je menší škola pro studenty, kteří bydlí v kampusu nebo okolí. Nachází se na venkově, v malém městě Los Olivos, nejbližší velké město je Santa Barbara, kam cesta autem trvá asi 40 minut. Odlehlá pozice má výhody v klidu, čistotě a blízkosti přírody, na druhou stranu – bez auta se v zásadě nikam nedostanete. V USA mohou lidi řídit už od 16 let, takže každý dojíždějící spolužák měl své auto, a díky tomu jsem se ledaskam podíval. Škola je, stejně jako město, menší, a to propojuje žáky s učiteli do soudržné komunity. Se spoustou pedagogů jsem navázal blízký vztah, ale stále s jasnou hranicí autority a respektu. Když někdo potřeboval pomoc, učitelé mu ochotně obětovali svůj volný čas, a my jsme si toho nesmírně vážili. Celkově komunita fungovala skvěle. Cokoli škola pořádala, zapojila do příprav studenty a upravila podle toho, na čem se shodla většina.

Jakub Klíma

Mně coby milovníkovi sportu se skoro nejvíc zamlouvala utkání mezi školami. Během prvních dvou trimestrů jsem hrál fotbal a během posledního tenis. Tréninky jsme měli každý den po škole, vyjížděli jsme na zápasy na jiné školy, díky tomu jsem poznal další místa. Atmosféra utkání byla unikátní a je to něco, co mi hodně chybí. Nejen podpora ostatních spolužáků a učitelů, ale také týmový duch a vzájemná opora mezi hráči. I v individuálních sportech, jako je tenis, člověk nehrál jen za sebe, reprezentoval svou školu a tým. Vnímал jsem to jako cosi jedinečného. Během tréninků, výjezdů i domácích zápasů jsme se všichni ještě víc sblížili a zažili mnoho nezapomenutelných momentů.

Spolužáci pro mě byli velmi důležití. I když jsem přijel až po začátku školního roku, přijali mě do komunity, brzy jsem navázal pevná přátelství. Byli jsme kamarády nejenom během vyučování, ale i po něm. O volných dnech a prázdninách jsme spolu podnikali výlety do Santa Barbary a dalších měst, trávil jsem víkendy v domě spolužáků, vyráželi jsme pro jídlo, povídali si. Je až neuvěřitelné, jak silné přátelství si může člověk vybudovat za jediný rok. S mnoha lidmi jsem stále v kontaktu a s některými z nich jsem se potkal o letních prázdninách.

Byl to rok, ze kterého si odnáším mnoho zkušeností, zážitků, nových přátelství a nespočet vzpomínek. Potkal jsem se s lidmi, na které bych jinak v životě nenašel, ale teď si nedokážu představit, že bych je neznal. Kdyby mi někdo před odletem popsal, co se za ten rok stane, vůbec bych mu nevěřil, ale doufal bych, že to tak bude. Jestli máte podobnou možnost, neváhejte. Šance už se nemusí opakovat a pak byste dlouho litovali.

MOBILY DO KRABICE A DŮRAZ NA JAZYKY: JAK SE STUDUJE V NĚMECKÉ ŠKOLE

Na studiu v zahraničí je skvělé, že si nejen procvičíte cizí jazyky, ale také poznáte jiný způsob výuky a stylu života. My jsme to zakusili v rámci říjnového týdenního výměnného pobytu v německém Marktredwitzu. Akce se uskutečnila díky dlouhodobé spolupráci mezi GMVV a **Otto-Hahn-Gymnasium**.

Výuka na Otto-Hahn-Gymnasium se od našeho gymnázia v mnoha ohledech liší. Začínají už ve tři čtvrtě na osm, na což jsme my nebyli zvyklí. Počet vyučovacích hodin víceméně odpovídá našemu, ale veliký rozdíl spočívá v přestávkách. Oni je vlastně nemají. Po tom, co „zazvoní“, se tamní studenti přesouvají rovnou do jiné učebny, avšak děje se to už v průběhu další hodiny.

Další veliký rozdíl je ve střídání učeben. Němci jsou navyklí mít každou hodinu jinde: prý jim to takhle více vyhovuje, protože si učitelé mohou učebnu přizpůsobit svému předmětu.

V hodinách se běžně pracuje s tablety a málokdo používá sešity, dokonce škola studentům na tablety přispívá. Také jsem si všimla velkého důrazu na jazyky oproti jiným německým školám. Nejen angličtina, ale také francouzština, kterou tu mají povinnou už od první třídy.

Klasickou aktivitu po škole tu představují domácí úkoly, které mohou denně zabrat klidně několik hodin. Jsou pro tamní učitele i studenty velmi důležité, někteří zmínili, že příprava domácích úkolů je důležitější než příprava na testy.

Poslední, přitom asi největší rozdíl, byl striktní zákaz mobilů. Tamní ředitel dlouho zvažoval, co bude nejlepší, a nakonec vydal absolutní stopku. Na začátku hodiny se mobily vloží do schránky připevněné na stěně v každé učebně. Zprvu si studenti zvykali těžko, ale už s tím nemají problém. Nebyli jsme si jistí, jestli se pravidlo vztahuje i na nás, české studenty, ale rovnou jsme se podřídili, aby to bylo fér.

Součástí programu byly i mimoškolní aktivity. Jeden z projektů se nazýval Stadtrallye, zaměřoval se na lepší poznání historie města. Každá skupina dostala čtyři úkoly situované do různých částí Marktredwitzu a musela je splnit co nejrychleji. Vítěze motivovala výhra v podobě typické německé čokolády.

Nechyběl ani celodenní výlet do Bambergu, který jsme si společně prošli, nebo návštěva u místostarosty na marktredwitzské radnici. Mně nejvíc utkvěl výlet na Ochsenkopf, kde jsme si zajezdili na bobové dráze. Poslední večer jsme uzavřeli bowlingovým turnajem, klasickým a oblíbeným hitem výměnných pobytů.

Odpoledne a večery jsme trávili se svými hostitelskými rodinami, což nám umožnilo nahlédnout do německé kultury zblízka a poskytlo příležitost k procvičení německého jazyka. Díky pobytu jsme získali cenné zkušenosti, nová přátelství a nahlédli do každodenního života v Německu.

Partnerské střední školy GMVV

- Córdoba, Španělsko
- Marktredwitz, Německo
- Saint-Brieuc, Francie

Studenti GMVV jedou vždy na týdenní studijní výměnný pobyt do ciziny, následně studenti z partnerské školy návštěvu oplatí. Pobyty se konají vždy na jaře a na podzim.

Magdaléna Beznosková

PROTI STESKU MI POMÁHÁ DOMÁCÍ JÍDLO A HUDBA

Astrid Amelia Moussa pochází z kamerunského města Ngaoundéré, odkud je to do hlavního města Francie pět tisíc kilometrů. Až tak daleko se vydala, aby ve Francii studovala práva, konkrétně na **Université de Montpellier**. Jaké to pro ni je a co jí nejvíc schází?

Proč ses rozhodla studovat ve Francii?

I když má Kamerun velmi dobré univerzity, chtěla jsem si rozšířit obzory a získat mezinárodně uznávaný titul. Studium práva ve Francii mi umožňuje získat kvalitní vzdělání a zároveň poznat jiný právní systém, což obohacuje mé znalosti i budoucí kariéru.

Jaký byl tvůj první dojem z Francie?

Bylo to tak jiné než to, na co jsem byla zvyklá. V Kamerunu mluvíme anglicky i francouzsky, ale já jsem z anglicky mluvící části a francouzsky jsem moc neuměla, protože moje maminka pochází z té druhé části. Ve škole jsem ze začátku všemu nerozuměla.

Jak vnímáš životní tempo ve Francii?

Mám pocit, že čas tu plyne strašně rychle – sotva si něco naplánuješ, a už uběhl měsíc. V Kamerunu to takové není.

Bylo pro tebe těžké se přizpůsobit?

Na začátku ano – hlavně kvůli přízvuku a některým kulturním zvyklostem. Ale postupně jsem si zvykla, i když se pořád učím a adaptuju.

Co se ti na Francii líbí?

Miluju rozmanitost lidí. I když mi rodina chybí, moc si vážím nezávislosti.

Co ti nejvíc chybí z domova?

Jídlo, atmosféra a rodina.

Jak si udržuješ kontakt s domovem?

Často si volám s rodinou, vařím kamerunská jídla, poslouchám hudbu z domova a mám kamarády z Kamerunu. Není to nijak těžké.

Jaké máš plány do budoucna?

Chtěla bych získat zkušenosti v mezinárodním právu a později se vrátit do Kamerunu, kde bych ráda přispěla k rozvoji právního systému.

Anna Mířácká

JAK MLUVÍ SVĚT - A JAK SE MŮŽETE PŘIDAT I VY

Na světě existuje přibližně 7 000 jazyků, ale většinu z nich používají jen malé skupiny lidí a mnoho z nich postupně mizí. Asi polovina všech jazyků má méně než 10 000 mluvčích, zatímco zhruba stovka jazyků spojuje většinu světové populace.

Mezi nejrozšířenější patří mandarínská čínština s přibližně 950 miliony rodilých mluvčích, hned za ní je španělština a poté angličtina. Naopak některé jazyky, jako manština nebo lužická srbština, ovládají už jen stovky lidí.

Učení cizích jazyků není vždy jednoduché – některé zvládnete za pár měsíců, jiné vám zaberou i několik let. K těm jednodušším patří španělština, italština, norština nebo švédština, zatímco čínština, japonština, arabština a korejština patří mezi ty nejtěžší. Zajímavostí je, že ke zvládnutí španělštiny potřebujete asi 600 hodin studia, zatímco na čínštinu klidně i přes 2 000 hodin. Ať už si vyberete jakýkoli jazyk, nejdůležitější je vaše chuť a vytrvalost. S pravidelným tréninkem se dokážete domluvit téměř kdekoliv na světě.

Chcete se naučit nový jazyk, ale nevíte, jak začít? Tady je deset tipů, které vám to usnadní:

1. Mějte jasný cíl – víte, proč se učíte.
2. Vyberte si jazyk, který vás baví.
3. Začněte s tím, co je pro vás snadnější.
4. Učte se denně aspoň chvíli.
5. Střídejte poslech, čtení, mluvení i psaní.
6. Používejte aplikace a hry – Duolingo, Youtube, Memrise.
7. Sledujte filmy nebo videa s titulky.
8. Mluvte, i když děláte chyby.
9. Přidejte se ke kurzu nebo online skupině.
10. Mějte jazyk všude kolem sebe – nastavení mobilu, hry, nákupní seznam.

Kristýna Terbrová

OSOBNOSTI BEZ HRANIC: INSPIRACE PRO CELÝ SVĚT

Česká republika dala světu mnoho lidí, kteří se svými činy, talentem nebo odvahou zapsali do dějin, a to nejenom těch místních. Každý z nich je jiný, ale všechny spojuje úsilí něco dokázat a něco po sobě zanechat. Pojdme si představit několik zdejších rodáků, jejichž píle, talent a odhodlání jim pomohly prosadit se v zahraničí, a také pár cizinců, kteří to samé dokázali u nás. Protože pro ty, kdo nemají strach, žádné hranice neplatí.

Jedním z největších hrdinů 20. století je **Nicolas Winton**, britský makléř a humanitární pracovník, který v roce 1939 zachránil 669 převážně židovských dětí z okupovaného území Československa před transportem do koncentračních táborů. Zajistil jim vlakovou záchranu do Spojeného království. Úplně poslední vlak s 250 dětmi byl vypraven 1. září 1939, ale byl zastaven a poslán zpět, protože ve stejný den vypukla druhá světová válka. Po válce o svém hrdinství nemluvil, přišlo se na to náhodou.

Z úplně jiného prostředí pochází **Osmany Laffita**, kubánský módní návrhář žijící v Česku. Jeho kolekce se prezentovaly v Paříži, New Yorku nebo Miami. Jediněčný styl a talent mu přinášejí uznání nejen ve světě módy, ale i mimo něj. Ukazuje, že sny lze splnit, i když začínáme v cizí zemi od nuly. Nejprve, po revoluci, pracoval ve skladu kosmetiky, později vedl první pražský obchod značky Versace, budoval koncept pro Kenzo, načež založil vlastní značku.

Výraznou osobností z hudební scény je **Rytmus (Patrik Vrbovský)**, slovenský rapper a spoluzakladatel skupiny Kontrafakt. Jeho sólo debutu "BENEGRO" se prodalo více než 15 000 kusů a album Kontrafaktu "Bozk na rozlúčku" si pořídilo 20 000 fanoušků. Tvrdá práce a schopnosti z něj udělaly průkopníka hip-hopu v našem regionu. Zasedal jako porotce v soutěži Česko Slovenská Superstar a mladým talentům pomáhá i ve svém vlastním labelu Pozor Records.

Podobně inspirativní je i **Chili Ta**, kuchařka, podnikatelka a influencerka vietnamského původu, která propojuje českou a vietnamskou kulturu. Snaží se odbourávat vzájemné předsudky a stereotypy, otevřeně mluví o menšinové zkušenosti a přispívá k porozumění mezi lidmi. Účastnila se 4. řady MasterChef Česko, 7. řady Česko Slovenské SuperStar, 1. řady Survivor Česko & Slovensko a 13. řady StarDance ...když hvězdy tančí. Vydala svou kuchařku, vaří pro různé pop-up akce a podniky, má svůj food blog a značku s potravinami Živina.

České rodačky se často prosazují také na poli krásy. **Pavlína Pořízková** se stala první modelkou z východní Evropy na titulní straně Sport Illustrated a dnes inspiruje svým postojem k tématům krásy a stárnutí. Patří ke generaci supermodelek, emancipovaných, samostatných a obdivovaných žen, které svůj vzhled využily pro propagaci humanitárních témat.

Z podnikatelského světa nelze opomenout **Tomáše Baťu**, zakladatele obchodu Baťa a vizionářského podnikatele ze Zlína. Nevybudoval jenom byznys s obuví, dal dohromady celý koncept péče o zaměstnance a prostředí. Dal pro své lidi postavit cihlové domky a nemocnici, dbal u pracovníků na dobrou stravu a životní styl, neustále inovoval a hledal pokrok.

Coby zlínský starosta prosadil koncepci zahradního města s originální funkcionalistickou architekturou; ze Zlína se tento styl šířil spolu s Baťovými továrnami do dalších míst v Československu, Evropě a Severní Americe. Vytvořil rozvětvený vzdělávací systém, v němž své zaměstnance motivoval k využívání zdokonalovacích kurzů celoživotního vzdělávání. V byznysu zasahoval do 35 oborů podnikání.

Z oblasti sportu patří mezi legendy **Jaromír Jágr** a **Petr Čech**. Jágr je jedním z nejlepších hokejistů všech dob, dlouho působil v NHL a jeho kariéra stále trvá. Je symbolem píle a oddanosti sportu. Petr Čech, bývalý brankář Chelsea a Arsenalu, si získal světové uznání nejen svými výkony, ale i profesionalitou. Po ukončení kariéry působí v managementu a podnikání. Svým příkladem odbourává předsudek o nevzdělaných sportovcích, kteří se mimo hřiště neprosadí.

Kuchařka **Kristýna Němčková**, vítězka soutěže MaserChef Česko, zase ukazuje, že i velmi mladý člověk může dosáhnout úspěchů. Soutěž vyhrála v 17 letech coby vůbec nejmladší na světě. Neustále pracuje na svém sebezdokonalení, sbírá zkušenosti na nejrůznějších místech planety. Absolvovala prestižní školu Le Cordon Bleu v Londýně, kde také vařila v michelinské restauraci Story, působila i v tříhvězdičkové michelinské dánské restauraci Geranium. Nyní chystá otevření vlastního podniku ve filipínské Manile.

Vědecký svět na špičkové úrovni reprezentuje **Bohdan Pomahač**, plastický chirurg, který provedl první úplnou transplantaci obličeje v USA. Je důkazem, že české vzdělání a šikovnost obstojí i v nejnáročnějších oborech. Podobně přispívá k pokroku i **Martin Tollar**, vědec a biochemik, který se věnuje výzkumu v oblasti biotechnologií. Patentoval preparát účinný v boji s Alzheimerovou chorobou, což má vzhledem k výzvám spojeným se stárnutím celosvětové populace obrovský význam.

Kulturní scénu obohatil **Miloš Forman**, režisér světových filmů *Přelet nad kukaččím hnízdem* a *Amadeus*, držitel dvou Oscarů, který proslavil československou kinematografii na mezinárodní úrovni. Než emigroval před komunistickou nesvobodou, patřil k čelním představitelům československé nové vlny, mladým filmařům, kteří rádi obsazovali neherce, hráli si s humorem a absurditou, začleňovali prosté životní situace a dlouhé, mnohdy improvizované dialogy.

Každá z těchto osobností dokázala uspět jiným způsobem. Někdo zachraňoval životy, někdo tvoří nebo boří hranice. Všichni dohromady dokazují, že jednotlivci s odvahou mohou ovlivnit svět. Měnit ho k lepšímu. To z nich dělá inspiraci pro všechny generace.

Sofie Perglová

KDYBYCH NEUČILA, SÁZELA BYCH KYTIČKY

POZNEJ SVÉHO UČITELE: MIROSLAVA JANOVOVÁ

Staré přísloví radí, aby člověk důvěrně znal své přátele, ale ještě lépe nepřátele. A s pedagogickým sborem je to občas na kordy, hlavně když po nás chtějí něco, co nestíháme nebo nevíme. To s těmi nepřáteli je samozřejmě jenom žert, ale i tak si myslíme, že poznat blíže ty, kdo nám předávají vědomosti, stojí za to. A tak vám paní profesorky a pány profesory postupně představíme.

Proč jste se stala učitelkou?

Všichni říkali, jak je to skvělá práce, a máme prázdniny.

Kdybyste nebyla učitelkou, čím byste byla?

Asi bych sázela stromy a kytičky.

Co si myslíte, že má naše generace těžší než ta vaše?

Každý vás hodnotí, jenom otevřete telefon, a každý si udělá názor na základě toho, co slyšel, a to je strašná nevýhoda. Já, když jsem byla mladá, spousta drbů se ke mně vůbec nedonesla, vy to máte hnedka na ráně. Každý vás hodnotí, každý vás soudí, a to je velice těžké.

Čím se bavíte ve volném čase?

Ráda spím. Kdyby to byla olympiáda, tak se pokusím o zlato.

Jaký byl váš nejméně a nejvíce oblíbený předmět?

Nejméně chemie a nejvíce matematika a fyzika, měli jsme moc hodné učitele. Byli vtipní, vstřícní, vysvětlili, ukázali a uměli. Cítili jsme, že nás měli rádi, žertovali s námi. Také nám řekli od plic, když jsme něco provedli.

Snažíte se něco z toho aplikovat na nás coby učitelka?

Určitě ano, hlavně zodpovědnost za provedenou práci. Když mám něco udělat, tak to udělám nejlépe, jak je v mých silách.

Máte oblíbený film?

Třeba Pátý element, pak mám ráda Zelené peklo, a když se blíží Vánoce, pak Láska přes internet.

A oblíbená knížka?

Pýcha a předsudek od Jane Austinové, tu mám moc ráda.

TAHÁK

Jméno: Miroslava Janovová

Věk: blíží k důchodu než k maturitě (dle paní profesorky)

Původ: Slovensko

Studium: Žilinská univerzita – matematika a fyzika

TO, NEBO TO:

Moře / Hory

Zima / Léto

Pizza / Burger

Káva / Čaj

CESTOVÁNÍ SE VŠÍM VŠUDY

ÚVAHA

Proč vlastně cestujeme? Často je důvodem poznání, odpočinek nebo nové zkušenosti. Chceme zapomenout na práci či školu a jen odpočívat. Uvědomujeme si ale pak, že vstupujeme do jiného kulturního prostoru? Že nejsme na domácí půdě, kde známe všechna pravidla už od dětství a nemusíme nad nimi přemýšlet?

Každá země má svoji kulturu. To neznamená, že je její kultura špatná; je jen jiná. Stává se, že věci, které jsou v naší zemi normální, jsou jinde nevhodné až urážlivé. Naše chování bereme za „normální“, a to nás často zaslepuje. Přehlédneme, že jsme příliš hlasití, že nejsme vhodně oblečení – například do chrámu, že se neshodují naše stolovací návyky, ba i to že smlouváme o ceně. V některých zemích je smlouvání urážlivé, naopak v jiných se vysloveně očekává, že se budete o ceně dohadovat.

Rčení, že „neznalost člověka neomlouvá“ platí i v tomto případě. Je ovšem něco jiného, když neznáme místní kulturu, nic jsme si o ní nezjistili, ale pokud nás někdo opraví či napomene, své chování přizpůsobíme místním zvykům a pravidlům. Ale když člověk ví, jak by se měl chovat, aby neurážel hostitele, a přece se tak projevuje, to už je arogance. Takové lidi nikdo ve své zemi hostit nechce.

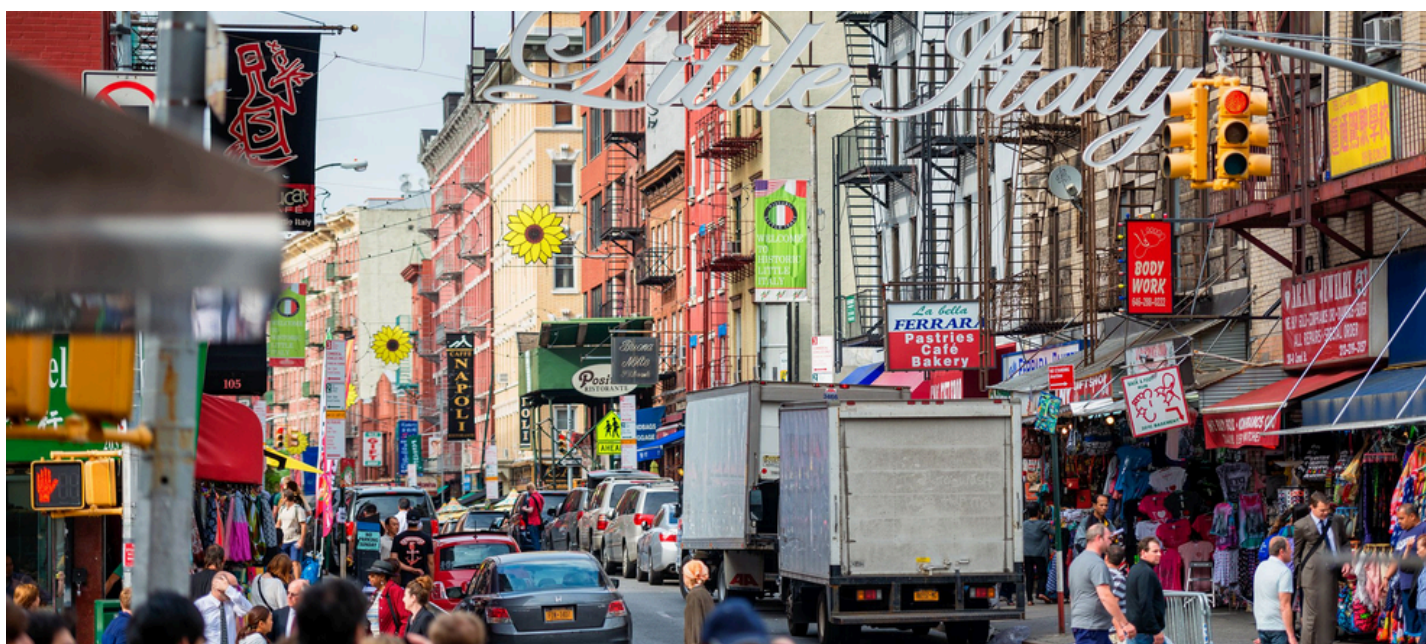
Každý jistě potkal cizince, kteří jsou u nás na dovolené. Jak na vás působili? Chovali se přiměřeně, nebo neuctivě? Co nás na cizincích vlastně rozčiluje? V souhrnu je to všude stejné. Nedodržování nočního klidu, neúcta ke kulturním památkám, odpadky a chování v restauracích se ve výčtu problémů objevují nejčastěji. Ony a jim podobné vedou k tomu, že si pěstujeme předsudky nebo naopak přehnané očekávání.

Velkou bariéru pro cizince představuje jazyk. Coby mezinárodní jazyk se dnes vyučuje a uznává angličtina, to komunikaci na zahraničních výletech a pobytech značně ulehčuje. Jenomže se může stát, že ne všichni tímto jazykem mluví nebo nám rozumí. Obyvatelé některých států, které chovají kvůli historickým událostem averzi vůči Američanům či Britům, předpokládají, že když jedete do jejich země, budete umět jejich jazyk. Ani se moc nesnaží dorozumět jinak. Ačkoli je to smutný a mylný předpoklad, i tak vypadá realita.

S cestami do ciziny a setkáváním se s cizinci u nás souvisí i vzájemná tolerance. V ideálním případě bychom neměli odsuzovat to a ty, co neznáme. Ať už je to kvůli jazykové bariéře nebo barvě pleti. Na světě žije mnoho národů, mnoho lidí s mnoha odstíny kůže z mnoha míst na planetě s mnoha různými jazyky. Dohromady to dává zdravou a zajímavou diverzitu, ale bohužel je to taky velmi často základem konfliktů či nedůvěry. Doba postupně dozrála a dozrává k uznání, že jsme si všichni rovni, jenomže se s tím neztotožňuje každý jedinec. Každý nedovede přijmout to, co mu připadá jiné, „nenormální“.

V závěru chci zdůraznit následující aspekt. Když někam cestujeme, je potřeba si uvědomovat, že jsme pořád jen hosté, a měli bychom se podle toho chovat. Kultura není jen o památkách a jídle, ale i o způsobu chování. Musíme si uvědomit, že pokaždé, když pobýváme v zahraničí, svým chováním reprezentujeme naši zemi. Nechceme přece, aby nás v cizině odsuzovali coby nesnesitelný národ. Chceme být vítáni a užít si dovolenou.

Julie Matyasko

MLADÉ SPISOVATELE

PROVĚŘILA POVÍDKA Z PLZNĚ

„Vždy se najdou mladí lidé, co budou dále budovat literaturu,” říká David Stecher, ředitel Pražského literárního domu. Zázemí, které uchovává v paměti německy píšící pražské autory, se ukrývá v nenápadném dvoře. Vevnitř návštěvníka překvapí místnost lemovaná regály s českými a německými svazky a všelijakými archivními předměty. Ředitel Stecher svá slova směřuje šesti finalistům letošního ročníku literární soutěže Max&Franz, kterou pořádá naše gymnázium pro středoškolské studenty z celé republiky.

Z více než stovky přihlášených prací se právě tato šestice vymkla svou kreativitou v pojetí tématu a individuálním stylem psaní. Do finále postoupily tři dívky a tři chlapci. První trojice sestává z Anny Brodské z PORG Ostrava, Alžběty Brzoňové z Konzervatoře Jaroslava Ježka a Adély Novákové z Obchodní akademie Plzeň. Trojici pánskou reprezentují Viet Anh Bui z Gymnázia Opatov v Praze a dva zástupci pražského Gymnázia Jana Keplera, Teodor Fischer a Jan Balthasar Cebecauer.

V již uzavřeném a vyhodnoceném prvním kole odevzdávali soutěžící povídku v er-formě, začínající větou: „Od toho rána bylo všechno jinak.” Téma prvního kola se zároveň točilo kolem Plzeňského kraje, odkud dorazilo nejvíce přihlášených prací. Našlo se ale i početně výjimek a studenti své práce hlásili ze všech koutů republiky od Uherského Brodu přes Brno až po Děčín a Varnsdorf.

„Já jsem v Plzni nikdy nebyla,” vypráví finalistka z Ostravy **Anna Brodská**, „Když jsem se od třídní dozvěděla zadání, řekla jsem si, že to bude pořádná výzva. Inspirovala jsem se tématem z historie. Pamatovala jsem si, že bylo nějaké plzeňské povstání, vyhledala jsem si to, a hned jsem měla téma.”

Do finální šestky se probojovala také jedna studentka z Plzně, **Adéla Nováková**. „Určitě v díle hrály roli moje zážitky z Plzně, hlavně Západočeská fakulta v Plzni, tam se vskutku dějí věci, a hlavně tam půjdu na univerzitu. Ale spíše než své zážitky jsem se snažila zakomponovat plzeňské památky, aby všichni poznali, že se děj odehrává právě v Plzni. Z díla poznáte, že se v Plzni vyznám,” říká během slavnostní ceremonie.

Zadání do druhého kola si finalisté vyslechli hned po milém povzbuzení a gratulacích. Svou novou povídku musejí vyprávět v první osobě a větou „Od toho rána bylo všechno jinak.” tentokrát celý text zakončit. A navíc musejí začlenit, jak nejlépe dovedou, čtveřici slov zvolených porotou, která bude jejich práce v druhém kole hodnotit.

Ceněná spisovatelka a básnířka Anna Bolavá vybrala slovo „úkryt“. Šéfredaktor české beletrie nakladatelství Euromedia Vojtěch Staněk nadělil autorům „jazyk“. Od fotografa, PRisty a vedoucího marketingu Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje Milana Říského přišlo slovo „stín“. A sadu zadaných slov dovršila studentka naší školy a vítězka minulého ročníku soutěže, Karolína Pelíšková. Udělila finalistům nejtěžší výzvu v podobě slova „rozežranost.“

Názor na druhé zadání měli finalisté podobný – je to výzva, kterou si ale zajisté užijí.

„Nejdříve jsem si říkala, že nevím, co vůbec s těmi slovy udělám. Ale když jsme rozebírali jejich možné významy, už se mi z toho začal vytvářet obrázek a mám v hlavě nástin, jak by to mohlo vypadat. Myslím si, že to bude opravdu dobré, že se bude se slovy dobře pracovat,“ komentovala zadání Adéla Nováková.

Na konec čekalo finalisty společné i individuální focení. Z atmosféry už zmizela veškerá nervozita, a ti, co právě nepózovali pro fotografa, postávali pospolu ve vstupní hale Pražského literárního domu, vesele švitořili o všem možném či ve velkém uzobávali čokoládové pralinky ze skleněných mís.

Energie se šestici hodila, čas na odevzdání co nejlepšího a kritériím vyhovujícího díla činil tři týdny. Svá díla představí na slavnostním finále, které se koná 3. prosince ve Studijní a vědecké knihovně Plzeňského kraje. Tam se taky dozví, jak porota rozhodla a kdo se stane vítězem letošního ročníku.

- Soutěž Max&Franz pořádá GMVV pro studenty všech ročníků všech středních škol; letos se koná druhý ročník.
- Do prvního kola se přihlásilo 102 zájemců, do druhého postupuje 6 nejlepších. V druhém kole plní finalisté nové zadání.
- Vítěz získá MacBook, druhé místo tablet s klávesnicí a třetí čtečku. Tedy zařízení, na nichž mohou budoucí spisovatelé psát a číst, aby se jejich talent rozvíjel. Vyjde také tištěný almanach s vítěznými texty. Absolutní vítěz se stane porotcem v následujícím ročníku.
- Soutěž se každý rok zaměří na jiný region, zohledňuje ho v zadání a navštíví ho v rámci vyhlášení výsledků. Loni to byla Praha, letos Plzeň a příští rok Brno.
- Více informací na www.maxaf Franz.cz

Barbora Šedivcová

RECENZE

Pýcha a předsudek

FILM, KTERÝ NESTÁRNE. DÍKY EMOCÍM

Název díla: Pýcha a předsudek (Pride & Prejudice)

Rok výroby: 2005

Režie: Joe Wright

Scénář: Deborah Moggach (podle románu Jane Austenové)

Kamera: Roman Osin

Hudba: Dario Marianelli

Hrají: Keira Knightley (Elizabeth Bennet), Matthew Macfadyen (pan Darcy), Brenda Blethyn, Donald Sutherland, Rosamund Pike, Jena Malone, Tom Hollander, Judi Dench

Stopáž: 127 minut

Země původu: Velká Británie, Francie, USA

Kde lze vidět: Netflix, Amazon Prime Video, iTunes, Google Play, HBO Max (dostupnost se může měnit)

Film Pýcha a předsudek vychází z předlohy světoznámého románu od Jane Austenové. Odehrává se v Anglii, krajinně zkrápěné deštěm a zahalené do mlh, což se k podzimní náladě výborně hodí. Je to již starší dílo, poprvé vyšlo v roce 1813, ale jeho krása nepomíjí a pořád má co říct. Možná i proto, že Jane Austenová předběhla svoji dobu a je považovaná za předchůdkyni feministického hnutí.

Nenechte se odradit tím, že je předloze přes dvě stě let, byl by hřích nedat filmové adaptaci z roku 2005 aspoň šanci.

Režisér Joe Wright se rozhodl podívat na příběh Elizabeth Bennetové a pana Darcyho jinak, než se doposud předkládal a vyprávěl. Soustředil se na živost, ironii a vášeň, která upoutá diváka a vtáhne do děje. Je opravdu úžasné, jak se člověk do postav vcítí a prožívá celý jejich rozbouraný vztah spolu s nimi. Na první pohled upoutá kamera Romana Osina, která využívá přirozené světlo a ladné pohyby – zejména scény při tanci nebo v krajinně působí jako živé obrazy. Ranní mlhy a podzimní lesy jsou zachyceny tak, že je lze cítit kolem sebe.

Keira Knightley v roli Elizabeth Bennetové je okouzující, sebevědomá a duchaplná, což dokonale odpovídá charakteru postavy. Vystihuje postavu ve svěžím a přirozeném stylu. Matthew Macfadyen zase propůjčuje panu Darcymu místo chladné pýchy spíše zdrženlivost a vnitřní rozpolcenost. Úžasná spolupráce herců je vidět v každé jejich společné scéně.

Hudba Daria Marianelliho patří mezi nejdůležitější části filmu – klavírní motivy navozují romantické napětí i tiché chvíle nedorozumění.

Soundtrack skvěle sedí do atmosféry, ale nikdy nepřehluší samotný děj.

Tahle verze Pýchy a předsudku patří podle mě k těm nejpovedenějším filmovým adaptacím klasické literatury. Nejenže sám příběh je chytlavý a plný zápletek, ale sám film je natočen z nové perspektivy.

Některé historické filmy vypadají spíš jako dokument než film, ale tahle adaptace ne, ta člověka opravdu pobaví a poskytne příjemné chvíle ve společnosti postav, dokonale ztvárněných a naplněných emocemi. Hlavně u pana Darcyho je neskutečné, kolik příběhu lze vyčíst jen z jeho pohledu, i když skoro nehovoří. Taková poloha hereckého umění si zaslouží obdiv a pro efekt snímku je zcela klíčová. Nejen proto jde o můj oblíbený film, který zhlédnu i několikrát do roka. Vždycky mě uchvátí, znovu a znovu.

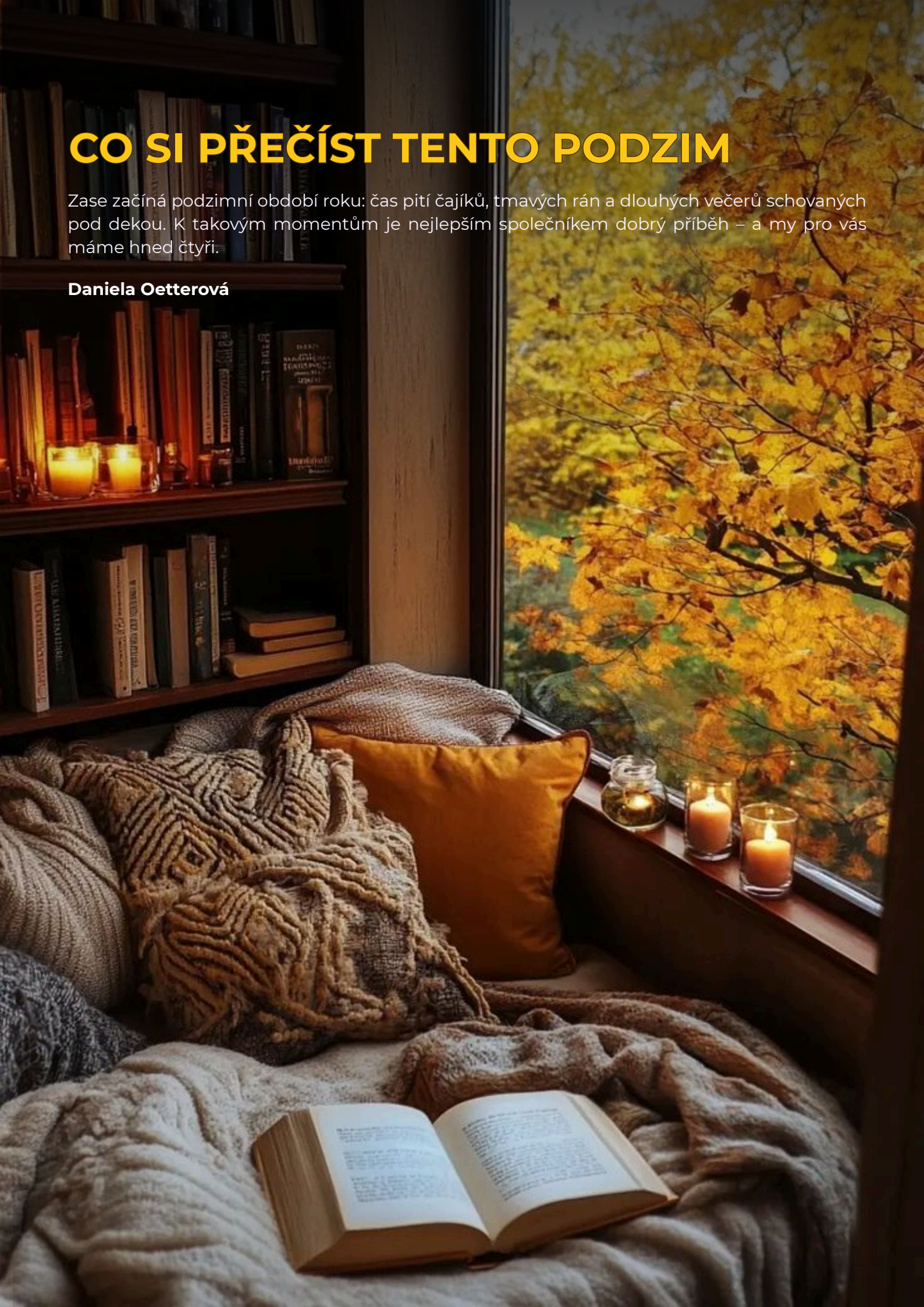

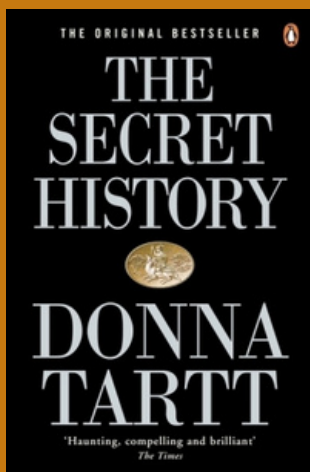
Julie Matyasko

CO SI PŘEČÍST TENTO PODZIM

Zase začíná podzimní období roku: čas pití čajků, tmavých rán a dlouhých večerů schovaných pod dekou. K takovým momentům je nejlepším společníkem dobrý příběh – a my pro vás máme hned čtyři.

Daniela Oetterová

Tajná historie

Donna Tartt

Román se odehrává v podzimním Vermontu a ve třídě intelektuálů opředené tajemstvím. Co se stane, když mezi sebe vezmou někoho neznámého? Co se stane, když se do výuky zapletou emoce a všechno se zvrtné?

Kniha je dokonalá k dlouhým večerům pod dekou a šálku s teplým nápojem. Pokud máte chuť na příběh o dvojích tvářích a tenké hranici mezi genialitou a nepřičetností, tenhle je pro vás.

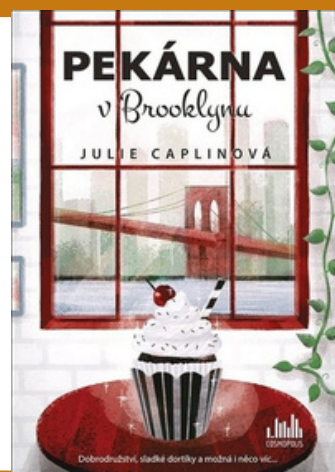
Pekárna v Brooklynu

Julia Caplin

Romantický příběh o nečekaných změnách, dortících a nových přátelích. Sophie si myslí, že má v životě jasno; dokud nemá. Změna v plánech ji odvlaje až do Brooklynu, kde potkává pekařku Belly a jejího šarmantního bratrance Todda.

Co se stane, když se setkají dva lidé, kteří oba odmítají vážný vztah? Změní svůj názor, nebo zůstanou tvrdohlaví?

Kniha vás možná přesvědčí, že občas stačí jen vůně čerstvého pečiva, abyste našli lásku.

Hana

Alena Mornštajnová

Příběh pojednává o Míře, kterou zasáhlo neštěstí a ona skončí v opatrovnictví svojí tety, mlčenlivé a odtažitě Hany.

Popere se Mira se ztrátou blízkých? Zjistí, proč je tetička tak zamklá a studená? Díky knize sledujeme, jak Mira dospívá a pomalu odhaluje odpověď za odpovědí, až dojde na zdrcující konec.

Kniha ve vás zanechá prázdnotu: takovou, kterou zaplní jen věneček z nejbližší cukrárny a pár dní pod dekou na zotavení.

Norské dřevo

Haruki Murakami

Tragický příběh se věnuje mladé lásce, střídajícím se obdobím a zážitkům, co nejdou zapomenout.

Vybere si hlavní hrdina Toru živou, charismatickou Midori, nebo se rozhodne pro Naoko, dívku z jeho minulosti, kterou pronásledují vlastní démoni? Vybere si neznámou, ale nadějnou budoucnost, nebo známou, ale zoufalou minulost? Konec knihy ve vás zanechá pocit podzimního ticha, které je cítit po minulosti a výčitkách.

MURAKAMI

PODZIM V HRNKU: TIPY NA KAVÁRNY, KTERÉ VÁS ZAHŘEJÍ

Málokteré roční období se hodí k návštěvě útulné kavárny tak jako podzim. Kdy jindy si hřát ruce o hrnek s voňavým nápojem, uždibovat kořeněný zákusek a přes sklo, pěkně z tepla a sucha, sledovat, jak ulice zkrápějí dešťové kapky? Dáme vám pár tipů na útulná podzimní útočiště.

Café Louvre

Na **Národní 22** najdete slavné Café Louvre, kde se scházeli i Einstein a Kafka. Na podzim tu můžete ochutnat dýňovou polévku, jelení tatarák, bramborovou kaši s uzenou omáčkou nebo grilované medailonky. K tomu skvělá káva a útulný interiér ve stylu vídeňských kaváren. Ideální místo pro zahřátí během chladných dnů a sladkou pauzu při procházce městem.

Typhoon Coffee

Na adrese **Vršovická 627/55, Praha 10**, najdete Typhoon Coffee. Na podzim se můžete těšit na speciální nápoje jako Cinnamon Pumpkin Spice Latte, Amaretto Cappuccino nebo Matcha s bílou čokoládou. K tomu si můžete dopřát sladké dobroty jako višňový Brownie, Raffaello nebo Mocha Tiramisu Bliss.

Botanica Coffee Truck

Na adrese **Moskevská 372/35, Praha 10**, se nachází Botanica Coffee Truck, útulný kávový stánek ukrytý ve vnitrobloku plném zeleně a podzimní výzdoby. Vedle výběrové kávy si tu můžete vychutnat nápoje jako matcha latte, horkou čokoládu s marshmallony nebo butterfly pea latte. K dispozici jsou také domácí koláče, limonády a čaje. Celý prostor je laděn do podzimních barev, s dýněmi, světýlky a příjemným posezením.

Cukrárna Myšák

Na **Vodičkově 31** najdete tradiční Cukrárna Myšák, která láká sladkostmi už od roku 1911. Na podzim tu můžete ochutnat jablečný závin s ořechy, máslový croissant s vanilkovým krémem a švestkami nebo mrkvový dort. K tomu si dopřejte kávu nebo horkou čokoládu a užijte si příjemnou atmosféru cukrárny, která je stejně útulná jako listí na podzimních stromech.

Ippa Café

Na **Tylově náměstí 2** najdete Ippa Café, francouzsky laděnou kavárnu s moderním interiérem a vlastní cukrářskou výrobou. Na podzim zde můžete ochutnat dezerty jako Royal Apple – nadýchané lívance se skořicí, jablky, slaným karamellem a zkaramelizovanými ořechy, nebo šišku, čokoládovou moussu s domácím vaječňákem. K tomu si dopřejte hřejivé nápoje jako dýňové latte, kaštanové latte nebo chai latte. Ippa Café je ideálním místem pro podzimní brunch či odpolední kávu s přáteli.

Kristýna Terbrová

S VŮNÍ SLADKÉHO DŘEVA

Skořicové rolky, známé po celém světě jako cinnamon rolls, pocházejí ze Skandinávie, kde jsou symbolem pohody, tepla a dobré nálady. Upečte si je doma taky, ať se zahřejete zvenku i zevnitř.

CO BUDETE POTŘEBOVAT

Na těsto:

- 500 g hladké mouky
- 250 ml vlažného mléka
- 75 g rozpuštěného másla
- 70 g cukru
- 1 balíček sušeného droždí (nebo 25 g čerstvého)
- 1 vejce
- špetku soli

Na skořicovou náplň:

- 100 g měkkého másla
- 100 g hnědého cukru
- 2–3 lžičky mleté skořice

Na polevu:

- 100 g krémoveého sýra (např. Philadelphia nebo Lučina)
- 50 g měkkého másla
- 100 g moučkového cukru
- 1 lžičku vanilkového extraktu

POSTUP:

a. Příprava těsta

1. Ve vlažném mléce rozmíchejte droždí a trochu cukru, nechte kvásek 10 minut vzejít.
2. Do mísy dejte mouku, zbytek cukru, sůl, vejce a rozpuštěné máslo.
3. Přilijte kvásek a vypracujte hladké, měkké těsto (asi 8–10 minut hnětení).
4. Přikryjte utěrkou a nechte kynout 1 hodinu, než těsto zdvojnásobí objem.

b. Náplň a tvarování

1. Těsto rozválejte do obdélníku (cca 40×30 cm).
2. Potřete máslem, posypte cukrem a skořicí.
3. Zaviňte pevně jako roládu a nakrájejte na 2 až 3 cm silné plátky.
4. Položte na plech s pečicím papírem (nebo do zapékací formy, rolky se mohou dotýkat). Nechte ještě 20–30 minut dokynout.

c. Pečení

Pečte v předehřáté troubě na 180 °C (horní/dolní ohřev) asi 20–25 minut, dokud nejsou rolky zlatavé.

d. Poleva

1. V míse vyšlehejte všechny suroviny dohladka.
2. Natřete na teplé (ne horké) rolky, poleva se krásně vsákne a vytvoří lesklou vrstvu.

TIPY

Pro extra vláčnost můžete do těsta přidat 1 lžici smetany nebo jogurtu. Pokud chcete lehčí verzi, vynechejte polevu nebo ji udělejte jen z moučkového cukru a mléka. Výborné budou rolky, i když do náplně přidáte nasekané ořechy či rozinky.

